

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

26 януари 2015 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Декември 2014 г.

През декември 2014 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 1.1% при годишно понижение от 1.2% през ноември 2014 година. Годишното им намаление през ноември 2014 г. се дължи на изключването на Корпоративна търговска банка (КТБ) като отчетна единица поради отнемането на нейния лиценз. Увеличението на широките пари през декември 2014 г. спрямо ноември 2014 г. е главно в резултат на започналото на 4 декември 2014 г. изплащане на гарантираните депозити в КТБ. В края на декември 2014 г. *широките пари* са 68.006 млрд. лв. (86.4% от БВП³) при 65.459 млрд. лв. към ноември 2014 г. (83.2% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^4$, се увеличава през декември 2014 г. с 15.1% на годишна база (15.3% годишен ръст през ноември 2014 година).

Поради отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ, в данните по парична статистика, считано от месец ноември 2014 г. КТБ е изключена като отчетна единица. В съответствие с изискванията на ЕЦБ в областта на статистиката, банката е изключена от сектор *Други парично-финансови институции* (S.122 съгласно ЕСС'95) и е прекласифицирана в институционален сектор *Други финансови посредници с изключение на застрахователни компании и пенсионни фондове* (S.123 съгласно ЕСС'95).

В резултат на това активите и пасивите на КТБ са изключени от баланса на *Други парично-финансови институции* и през ноември 2014 г. в паричната статистика се отчита намаление на основните парични, депозитни и кредитни показатели. През декември 2014 г. основните парични и депозитни показатели нарастват до нива, близки до тези преди ноември 2014 г. (т.е. преди изключването на КТБ от паричната статистика), главно в резултат на започналото на 4 декември 2014 г. изплащане на гарантираните депозити в КТБ. Кредитните показатели от ноември 2014 г. на годишна база намаляват в резултат на изключването на активите на КТБ (в т. ч. на предоставените от банката кредити) от баланса на *Други парично-финансови институции*.

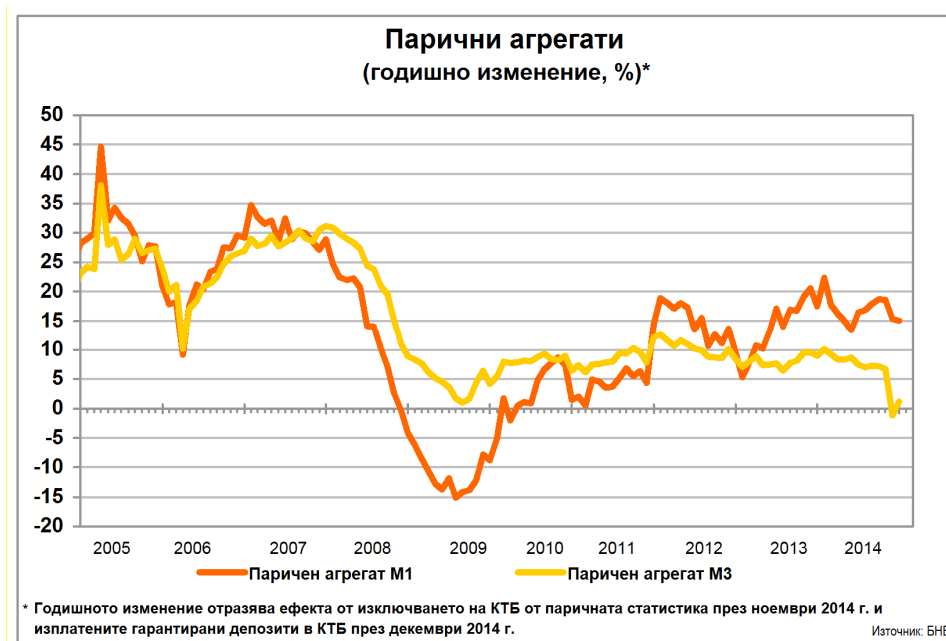
¹ Предварителни данни. Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика*. Извършени са ревизии за септември 2014 г., които са означени с буква "Р" в съответните таблици.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матурирест до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2014 г. в размер на 78.722 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън *Парично-финансови институции* и *овърнайт-депозити* в левове и чуждестранна валута).

Графика 1

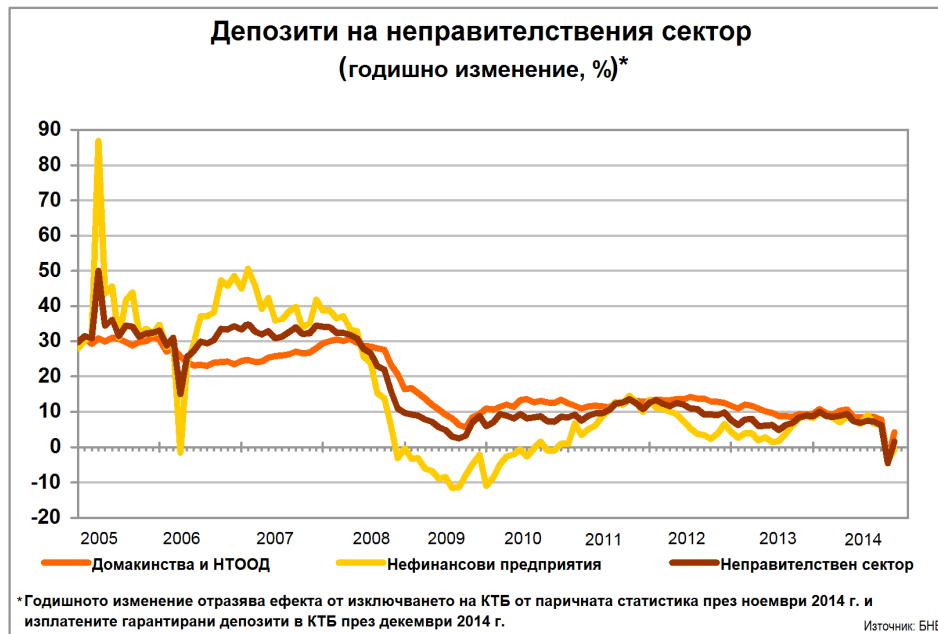

В края на декември 2014 г. депозитите⁵ на неправителствения сектор⁶ са 57.640 млрд. лв. (73.2% от БВП), като годишното им увеличение е 1.5% (4.6% годишно понижение през ноември 2014 година). Годишното им понижение през ноември 2014 г. се дължи на изключването на КТБ от паричната статистика, а нарастването през декември 2014 г. спрямо ноември 2014 г. е главно в резултат на започналото на 4 декември 2014 г. изплащане на гарантираните депозити в КТБ. Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 15.349 млрд. лв. (19.5% от БВП) в края на декември 2014 година. В сравнение със същия месец на 2013 г. те намаляват с 0.7% (3.8% годишно понижение през ноември 2014 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 16.5% на годишна база през декември 2014 година (19.4% годишно понижение през ноември 2014 г.) и в края на месеца достигат 3.029 млрд. лв. (3.8% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 39.262 млрд. лв. (49.9% от БВП) в края на декември 2014 година. Те се увеличават с 4.1% спрямо същия месец на 2013 г. (3.4% годишно понижение през ноември 2014 година).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, ангажирани със *спомогателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 50.461 млрд. лв. в края на декември 2014 година. Те намаляват с 9.6% спрямо същия месец на 2013 г. (10.2% годишно понижаване през ноември 2014 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 52.051 млрд. лв. и се понижава спрямо декември 2013 г. с 8.8% (9.5% годишно понижаване през ноември 2014 година). На годишна база вземанията от неправителствения сектор⁷ намаляват със 7.7%, достигайки 51.613 млрд. лв. (7% годишно понижаване през ноември 2014 година). Годишното им намаление се дължи на изключването на КТБ от паричната статистика считано от ноември 2014 г. (без данните за КТБ за декември 2013 г. годишният растеж на вземанията от неправителствения сектор е 1%).

В края на декември 2014 г. кредитите за неправителствения сектор са 50.387 млрд. лв. (64% от БВП) при 50.450 млрд. лв. към ноември 2014 г. (64.1% от БВП). През декември 2014 г. те се понижават на годишна база с 8.2% (7.4% годишно намаление през ноември 2014 година). Годишното им намаление се дължи на изключването на КТБ от паричната статистика считано от ноември 2014 г. (без данните за КТБ за декември 2013 г. кредитите на неправителствения сектор нарастват с 0.3% на годишна база). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 29.9 млн. лева. На годишна база продадените кредити от *Други ПФИ* са 116.9 млн. лв. (в т. ч. 43.9 млн. лв. през декември 2014 година), а обратно изкупените кредити – 87 млн. лв. (в т. ч. 3.7 млн. лв. през декември 2014 година).

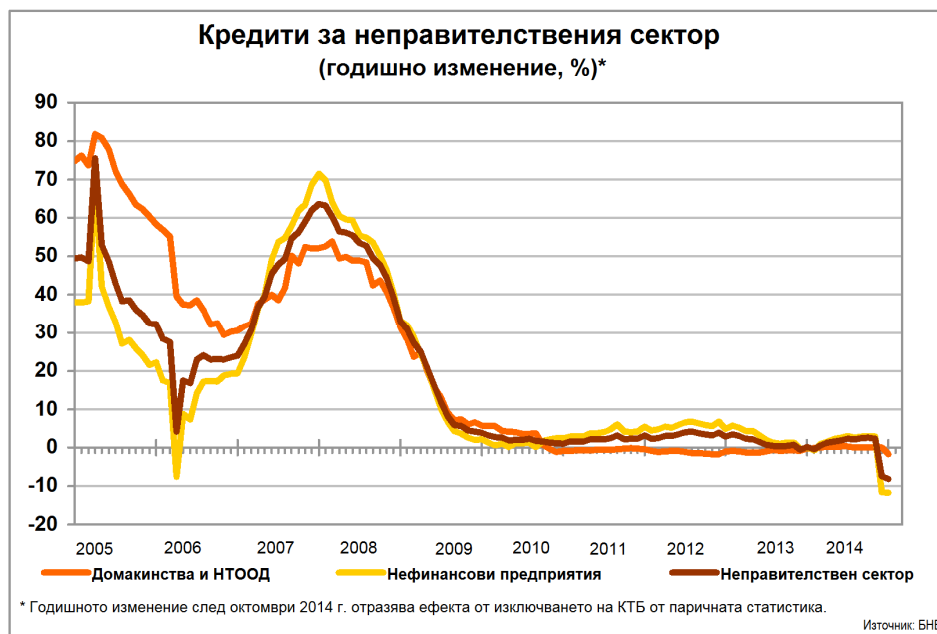
Кредитите за *Нефинансови предприятия* намаляват с 11.6% на годишна база през декември 2014 г. (11.5% годишно понижаване през ноември 2014 година) и в края на месеца достигат 31.011 млрд. лв. (39.4% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 18.379 млрд. лв. (23.3% от БВП) в края на декември 2014 година. Спрямо същия месец на 2013 г. те намаляват с 1.6% (0.01% годишно понижаване през ноември 2014 година). В края на отчетния месец *жилищните кредити* са 8.749 млрд. лв. и намаляват на годишна база с 0.9% (0.1% годишно

⁷ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

увеличение през ноември 2014 година). *Потребителските кредити* възлизат на 7.277 млрд. лв. и намаляват с 2% спрямо декември 2013 г. (0.7% годишно повишение през ноември 2014 година). На годишна база *другите кредити* намаляват с 8.2% (8.3% годишно понижение през ноември 2014 г.), като достигат 806.4 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 997.2 млн. лв. (1.3% от БВП) в края на декември 2014 година. В сравнение с декември 2013 г. те намаляват с 8.4% (0.6% годишно намаление през ноември 2014 година).

Графика 3

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ⁸ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани или са с нарушено обслужване с просрочие над 90 дни. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за експозициите по срокове на просрочие. В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са с нарушено обслужване.

Поради това агрегираните данни за реструктурираните и с нарушено обслужване с просрочие над 90 дни кредити не показват нито общо кредитите с нарушено обслужване, нито дела на тези с нарушено обслужване с просрочие над 90 дни. Източник на информация за кредитите с нарушено обслужване са надзорните данни на БНБ. Съгласно данните, публикувани на 31 октомври 2014 г. в прессъобщението *Състояние на банковата система към края на септември 2014 година*, делът на *нетните кредити с просрочие над 90 дни* е 10.48% (за банковата система без банковата група на Корпоративна търговска банка). В него е посочено, че размерът на нетните кредити с просрочие над 90 дни се изчислява, като от brutната им стойност се приспадат вече направените разходи за обезценка.

⁸ Регламент (ЕО) №2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2001/13) и Регламент (ЕО) №63/2002 на Европейската централна банка от 20 декември 2001 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2001/18).

Нетните чуждестранни активи са 35.011 млрд. лв. в края на отчетния месец при 33.813 млрд. лв. в края на ноември 2014 година. На годишна база те нарастват с 23.4% при ръст от 16.9% през ноември 2014 година. През декември 2014 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 13.8% (8.4% годишен ръст през ноември 2014 г.), като достигат 47.653 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 12.642 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 6.2% (10.1% годишно понижение през ноември 2014 година).

Парични, депозитни и кредитни показатели¹

(годишно изменение, %)

	2011	2012	2013	Ноември 2014*	Декември 2014*	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
Компоненти на МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	12.2	8.4	8.9	-1.2	68,006	1.1
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	14.4	9.5	17.5	15.3	31,111	15.1
1.1. Пари извън ПФИ	5.9	9.1	6.8	11.6	10,168	12.0
1.2. Овърнйт депозити	20.0	9.7	23.8	17.1	20,943	16.6
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	10.8	7.9	4.0	-12.8	36,826	-8.2
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	9.2	5.0	-8.5	-12.9	26,296	-10.1
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	20.8	24.1	63.6	-12.3	10,530	-3.3
3. МЗ - М2(=3.1.)	64.4	-4.7	-35.4	0.5	69	-5.9
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репосделки)	64.4	-4.7	-35.4	0.5	69	-5.9
Източници на МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	23.4	20.1	12.0	16.9	35,011	23.4
1.1. Чуждестранни активи	5.5	15.0	3.4	8.4	47,653	13.8
1.2. Чуждестранни пасиви	-13.3	7.2	-11.0	-10.1	12,642	-6.2
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	6.7	2.6	3.6	-10.2	50,461	-9.6
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.4	2.5	3.6	-9.5	52,051	-8.8
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	76.2	-26.1	269.6	-441.4	438	-62.0
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ³	3.8	2.8	0.3	-7.0	51,613	-7.7
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ⁴	-50.7	2.3	-5.9	-14.8	-1,589	-29.4
Депозити⁵ и кредити на неправителствения сектор						
ДЕПОЗИТИ⁵ (=1+2+3)	12.6	7.6	8.7	-4.6	57,640	1.5
1. Нефинансови предприятия	13.4	4.3	8.3	-3.8	15,349	-0.7
2. Финансови предприятия	7.5	-12.9	4.9	-19.4	3,029	-16.5
3. Домакинства и НТООД	13.0	11.7	9.3	-3.4	39,262	4.1
КРЕДИТИ (=1+2+3)	3.2	3.0	0.2	-7.4	50,387	-8.2
1. Нефинансови предприятия	5.4	5.0	0.1	-11.5	31,011	-11.6
2. Финансови предприятия⁶	2.4	9.8	10.0	-0.6	997	-8.4
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	-0.4	-1.0	-0.2	-0.01	18,379	-1.6
3.1. Овърдрафт	-9.5	-4.2	-1.4	0.6	1,546	-0.1
3.2. Жилищни кредити	1.9	0.8	-1.2	0.1	8,749	-0.9
3.3. Потребителски кредити	-1.5	-2.3	2.2	0.7	7,277	-2.0
3.4. Други кредити	4.3	-1.5	-6.0	-8.3	806	-8.2

* Поради отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ в данните по парична статистика, считано от месец ноември 2014 г., КТБ е изключена като отчетна единица. В съответствие с изискванията на ЕЦБ в областта на статистиката, банката е изключена от сектор *Други парично-финансови институции* (S.122 съгласно ЕСС'95) и е прекласифицирана в институционален сектор *Други финансови посредници, с изключение на застрахователни компании и пенсионни фондове* (S.123 съгласно ЕСС'95).

Годишното изменение отразява ефекта от изключването на КТБ от паричната статистика през ноември 2014 г. и изплатените гарантирани депозити в КТБ през декември 2014 година.

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за септември 2014 г., които са означени с буква "Р" в съответните таблици.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници, с изключение на застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁴ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви (нето)*, *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции (нето)*.

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

Парични показатели¹

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2011	2012	2013	Ноември 2014*	Декември 2014*
Компоненти на МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	12.2	8.4	8.9	-1.2	1.1
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	5.2	3.5	6.5	6.3	6.1
1.1. Пари извън ПФИ	0.9	1.2	0.9	1.5	1.6
1.2. Овърнайт депозити	4.3	2.3	5.6	4.8	4.4
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	6.9	5.0	2.5	-7.5	-4.9
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.1	2.7	-4.4	-5.6	-4.4
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	1.8	2.3	6.9	-1.9	-0.5
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.1	0.0	-0.1	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.1	0.0	-0.1	0.0	0.0
Основни източници на МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	23.4	20.1	12.0	16.9	23.4
1.1. Чуждестранни активи	10.7	25.0	5.4	12.3	20.4
1.2. Чуждестранни пасиви	-12.7	4.8	-6.6	-4.7	-3.0
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.4	2.5	3.6	-9.5	-8.8
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	3.4	-0.3	3.3	-2.6	-1.3
2.2. Вземания от неправителствения сектор ³	4.0	2.8	0.3	-6.9	-7.5
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	3.3	2.9	0.2	-7.2	-7.8
а) Нефинансови предприятия	3.4	3.1	0.0	-7.2	-7.1
б) Финансови предприятия ⁴	0.0	0.2	0.2	0.0	-0.2
в) Домакинства и НТООД	-0.2	-0.3	-0.1	0.0	-0.5

* Поради отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ в данните по парична статистика, считано от месец ноември 2014 г., КТБ е изключена като отчетна единица. В съответствие с изискванията на ЕЦБ в областта на статистиката, банката е изключена от сектор *Други парично-финансови институции* (S.122 съгласно ЕСС'95) и е прекласифицирана в институционален сектор *Други финансови посредници, с изключение на застрахователни компании и пенсионни фондове* (S.123 съгласно ЕСС'95).

Годишното изменение отразява ефекта от изключването на КТБ от паричната статистика през ноември 2014 г. и изплатените гарантирани депозити в КТБ през декември 2014 година.

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за септември 2014 г., които са означени с буква "Р" в съответните таблици.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници, с изключение на застрахователни дружества и пенсионни фондове, Финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности, и Застрахователни дружества и пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

⁴ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.